

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или директно окружним и средњим властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионарима и механџијама годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за начелника треће класе среза јадранског, Радивоја Јовановића, начелника исте класе среза посавског, округа београдског по потреби службе; и

за начелника треће класе среза посавског, округа београдског, Николу Матијевића, комесара железничке полиције у Нишу, у рангу секретара начелства друге класе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 24 августа 1904 год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Љубомир Рајић, начелник прве класе среза јадранског, на основу § 69. тачке 2. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пенсијом која му припада по годинама службе.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 24 августа, 1904. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за начелника друге класе среза посавског, округа ваљевског, Љубомира Станковића, начелника треће класе среза драгачевског;

за начелника треће класе среза драгачевског, Марка Ђурашковића, начелника исте класе среза посавског, округа ваљевског;

за писара прве класе среза грузанског, Васу Аранићког, писара исте класе среза посавског, округа ваљевског; и

за писара друге класе среза посавског, округа ваљевског, Илију Ј. Поповића, писара исте класе среза грузанског, — сву тројицу по молби.

за писара прве класе среза врачарског Драгољуба Пантовића, бившег полицијског писара;

за писара прве класе начелства округа смедеревског, Чедомира Тодоровића, вршиоца дужности писара среза ужичког, у рангу писара начелства исте класе, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза ресавског, у рангу писара начелства прве класе, Јевту Ђирића, вршиоца дужности писара среза лужничког, у рангу писара начелства друге класе;

за вршиоца дужности писара среза јадранског, у рангу писара начелства друге класе, Светислава Драгојевића, вршиоца дужности писара среза врачарског, исте класе, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза ваљевског, у рангу писара начелства друге класе, Василија Б. Алексића, писара исте класе начелства округа нишког, по молби;

за вршиоца дужности писара среза тамнавског, у рангу писара начелства друге класе, Стевана Петровића, вршиоца дужности писара среза ваљевског, у рангу писара начелства исте класе, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза јадранског, у рангу писара начелства друге класе, Добривоја Костића, практиканта Министарства унутрашњих дела;

за вршиоца дужности писара среза лужничког, у рангу писара начелства друге класе, Цветка Петровића, практиканта канцеларије среза белопаланачког;

за писара друге класе начелства округа врачарског, Јевту Бекрију, бившег полицијског практиканта;

за писара друге класе начелства округа нишког, Филипа Животића, практиканта начелства округа крагујевачког;

за писара треће класе Управе вароши Београда, Ђорђа Драгићевића, практиканта канцеларије среза ужичког;

за писара II класе среза рађевског, Михаила Васиљевића, писара исте класе среза јадранског;

за вршиоца дужности писара среза јадранског, у рангу писара начелства друге класе, Вељка Јовичића, вршиоца дужности писара среза рађевског, у рангу писара начелства исте класе, обојицу по молби.

за писара прве класе среза бољевачког, Мирка Дунића, писара прве класе среза крајинског, по потреби службе;

за писара друге класе среза бољевачког, Михаила С. Илића, писара друге класе среза крајинског, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза крајинског, у рангу писара начелства прве класе, Јована Ничића, вршиоца дужности писара среза бољевачког, у рангу писара начелства прве класе; и

за вршиоца дужности писара среза крајинског, у рангу писара начелства друге класе, Гаврила Николића, вршиоца дужности писара среза бољевачког, у рангу писара начелства друге класе, обојицу по потреби службе, а без права накнаде на путне и селидбене трошкове.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 26 августа 1904 год., у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је да се:

Милош Тодоровић, писар друге класе среза јадранског и Спасоје Милићевић, вршилац дужности писара среза јадранског, у рангу писара начелства прве класе, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусте из државне службе.

да се Петар Живковић, писар прве класе среза ресавског, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе, с тим, да му се у име издржавања издаје из државне касе тридесет од сто од плате коју је до сада имао.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 26 августа 1904 год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. зак. о пословном реду у Државном Савету одобрено је решење истог Савета од 13. августа ове године Бр. 6089, које гласи:

да се Александар Марић, наставник српске гимназије у Скопљу, родом из Госпођинаца у Угарској и поданик исте државе, по својој молби прими у српско

поданство, изузетно од §. 44. грађ. закона пошто је поднео уредан отпуст из досадашњег поданства.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21 августа 1904 год., у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. зак. о пословном реду у Државном Савету одобрено је решење истог Савета од 13. августа ове године Бр. 6090, које гласи:

да се Илија П. Ристић, трговац из Ушћа, у округу ваљевском, родом из села Бобошице, округа битолског, у Турској, и поданик исте државе, прими у српско поданство, изузетно од § 44. грађанског закона, као дојакосњи српски заштићеник.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21 августа 1904 год. у Београду.

ПРЕШТАМПАВАЊЕ ЗАКОНА

У последњем чланку, који је штампан у нашем листу под горњим насловом, ми смо изнели, како су у I књизи пречишћеног издања зборника, погрешно штампане неке уредбе, које су или измењене или сасвим укинуте, па смо обећали да ћемо продужити изношење и осталих погрешака, које смо тамо запазили, како би на тај начин припомогли, да се ове грешке исправе.

Одговарајући датом обећању, ми ћемо сада да говоримо о решењу о наплати таксе од пивара, од 11. јуна 1852 год. које је штампано на стр. 354. поменутог Зборника.

Већ по томе, што је оно штампано у пречишћеном издању и без икаквих примедба и ограничења, признато је овим издањем да оно и данас важи као закон, пошто је донесено од оба законодавна фактора — књаза и Савета, а међутим, оно је сасвим укинута другим Височајшим решењем од 12. августа 1854 год. ВМ 578. (Зборник VIII стр. XVIII).

Да би ово своје тврђење несумњиво доказали, ми ћемо да штампано и прво и друго решење, па ће, тако, ова ствар очигледно бити престављена.

Дакле, решење, које је штампано у I књизи пречишћеног издања зборника, на стр. 354, гласи:

„Оштина Београдска поднела је Попечитељству Внутрени Дјела приложену овде прозбу, којом моли, да се једна извјестна такса или аренда одредјели, коју ће постојеће у вароши овој пиваре на пивце пива, и при продавању овог у већем или мањем количеству плаћати имати, и оно не могући захтевати из узрока, што је до сада закупитељу меански и кафански аренда по уредби од 6. јунија 1840. год. КБрој 307., СБрој 583, на вино по једна пара од оке не само од меандија и кафетџија кар акцис плаћано, но и од сами пивара, кад они пиво у њиховим зданијама на мање крчме и продају, — поднело је исту молбу на решеније.

Молбу ову поменуте општине узевши у расужденије, Ја сам по саслушаном мњењу Совјета од 31. пр. м-ца. Број 675, согласно с овим рјешило: да се не само у Београду, но по целој земљи, од сваке бечке пива, које би се у којој општини испекло, и на бечку продавало, од пивара по 60 пара чарш. као такса наплати, и ова такса да се у приход дотичне општине уведе.“

Ето, овако гласи ово решење, и кад би оно одиста и данас важило, општине би, у којима има пивара, наплаћивале таксу, коју оно предвиђа.

Али, као што рекосмо, оно је укинута доцнијим решењем од 12. августа 1854 год. ВМ 578, које гласи:

„Како поводом поднешене ми од стране шабачки пивара молбе, да би се из тамо наведени узрока од плаћања по решенију Моме од 11. јунија 1852 год. ВБр. 502, таксе од 60 пара на сваку бечку пива одредјелене, или сасвим ослободили, или најпосле да подпаду под плаћање општини једне извјестне годишње аренде, тако и с обзиром постојавше између Попечитељства Инострани Дјела и Генералног Аустријског консулата, па и сад још неокончане преписке с обзиром Пивара Београдског, а. п. кр. поданика Венке, у којој преписки поменути Генерални Консулат, закључајући аустријске поданике од таквог плаћања на пиво, доказује да су наши поданици од плаћања на приход у Аустрији ослобођени, и само да ови тамо за спекулацију плаћају, придодавши, да општина овдашња већ од поменутог пивара Венке у име пиварлука, који он овде упражњава, једну таксу, и то у 72 фор. годишње наплаћује, следователно, да поред ове таксе ударено још 60 пара на бечку ништа друго бити не може, но приходно дајаније; — Ја сам, узевши предмет овај у ново расуђење, нашао, да и иначе нужно једнообразије изискује, да се на свако пиће једнообразна такса наплаћује, и потоме, да наплаћивање на пиво од наплаћивања на остало пиће, никаквом изјатију не подлежи; с обзиром чегга сам са согласјем Совјета од 7. пр. м. № 364. рјешило: да се преднаведено рјешеније од 11. јуна 1852. год. ВБр. 502. као вопрсно изјатије у себи садржавајуће, оозовев, и да се на точење пива само при прописном Уредбом акцису од 1. паре од оке на полу дотичне општинске касе у напредак остане.“

После овога решења, свакако оно прво нема више никакве вредности, те га није требало ни штампати.

Потребно је напоменути, да се по уредби, коју ово последње решење помиње, плаћао акцис на пиво по 1. пару од оке, па је ова и законом од 23. јула 1898 год. (зб. 53. стр. 269). одржана, само што њу не плаћају произвођачи пива, него механиције и кафетџије, изузимајући она места и општине, које имају варочиту троцарину, одобрена законом у корист својих прихода.

Завршујући сада са овим чланком, ми ћемо се ускоро вратити да изнесемо и друге запажене погрешке у поменутом издању.

ФОТОГРАФИЈА У ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ

(НАСТАВАК)

5

Приликом снимања и израде фотографија ваља имати на уму, да фотограф, који нам је при руци, ретко кад има правог разумевања у ономе што ради; он ће до душе знати, како се удешава нека слика да повољно изгледа, али не како ће бити правилно. Према томе увек ваља да га надзиремо при изради снимака и да имамо на уму ово:

1. Сунце ваља да је позади и са стране апарата, те ће слике бити најјасније. Ако је оно позади предмета, снимак ће изгледати као да је израђиван на мутну времену. То ваља употребити за евентуални случај, ако би се хтео изазвати утисак, као да је владало мутно време.

2. Ако се снимају лица у пољу, ваља имати на уму, да светлост с преда чини да лице испадне плоснато, светлост озго чини лице озбиљним и суморним, а директно сунчано осветљење чини да лица нападају мрљава.

3. Ако се морају снимати унутарњи простори, ваља захтевати снимање с муњевитом светлошћу, при чему чак ни прозори не сметају. Не иде ли то никако, онда се морају бар тамна места у соби осветлити рефлексном светлошћу брзо покретних огледала.

4. У околностима, кад се н. пр. мора снимати брзо ноћу, можемо се, ако се не може набавити магнезија помоћи светлуцањима, која може створити можда први апотекар, н. пр.: 6 делова шалитре, 2 дела сумпора и 1 део сумпорног антимона пулверизирају се и у фишецима од хартије лако стискају. Или: истопи се у једној шољи на шпиритусу шалитра а затим се сипа у малим порцијама сумпорни прах. Сваки пут кад год се сумпорни прах сипа у истопљену шалитру настаје веома јасно севање. Наравно да се таква светлуцања могу само онда употребити, ако гасови, који се развијају и који јако мришу, могу да одлазе и ако нема опасности од ватре. Има ли се времена, тако да се н. пр. може један унутрашњи простор више сахата експонирати, онда је довољно за осветљење и неколико лампи на петролеум.

5. На свима фотографијама мора бити означена сразмера редукције. Најбоље је, кад се фотографије и мерило. Кад се фотографије каква вертикална површина н. пр. фронт неке куће, учиниће се добро, да се преда њу намести и фотографије какав човек, чиме ће се утврдити сразмера величине.

6. На сваком снимку мора се означити датум, сахат, време, осветљење, положај према странама. Света и доба снимања, за тим врста апарата и сочива, која су употребљена.

7. Врло сјајне или јасне ствари задају при фотографском снимању великих тешкоћа. Пре свега ваља нам избегавати њихово чишћење од прашине, јер иначе испадају мање пластичне. Је ли потребно да се фотографију, онда се сјајни предмети морају неутрално обојадисати, нпр.

гвоздене ствари, стакло и т. д. с оловном водом или једном количином магнезијеве киселине и млеком или руским лојем и терпетинским уљем. Таква премазивања не шкоде ни слици ни предмету и лако се удаљују.

8. Снимају ли се машине (н. пр. после несрећних случајева), то мора да буде у времену, када се у дотичној згради уопште не ради, пошто би услед дрмусања осталих машина, које се крећу, слика била сасвим нејасна.

9. Фотографије веома фино пластичних предмета н. пр. натписа, повреда на предметима, папирларних линија и т. д. морају се снимати уз јако осветљење предмета са стране, пошто се сенкама увећава пластика. Је ли она сувише јака испала, то се мора у протоколу нагласити.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

прикупио и уредио Свет. Јањић

Глава осамнаеста

О извршењу пресуде

(НАСТАВАК)

14

§. 479.

На јавној продаји може се сваки надметати, осим малолетника, презадуженог, распикуће, чиновника који продају врши, и онога, чије се имање продаје.

Но сваки надметач дужан је напред у име кауције да положи при продаји непокретности, и то оних, које се у селу и сеоским атарима налазе, по 5%, а за оне, које се у варошима, варошницама и атарима ових налазе, по 10% од процене вредности добра, које се продаје и које хоће да лицитира.

Кауција се даје или у готовом новцу или у сигурним папирима или у сигурној залози покретних ствари или непокретног имања.

(Допуна од 14 јула 1878 год. Збор. 33 стр. 58).

Од давања кауције ослобођавају се само интабулантни и неинтабулисани повериоци, за чији је рачун непокретно имање узето у попис, и то ако и у колико њихове тражбине са интересом, по одбитку предходних пречих тражбина, не прелазе процену дотичног имања у време продаје.

(Измена допуне од 14. јула 1878. год. Збор. 33. стр. 58, од 19. јануара 1879 год. Збор. 34. стр. 149, која је ступила у живот истога дана и године).

Код I. одељка овог §-а има ове две одлуке Касац. суд. којом је упућен првостепени суд да оцени, да ли се може сваки надметати, кад се продаја врши у судници или у затвореној кафани.

Огњан П. земљоделац из М. изјавио је тужбу на продају непокретног имања његовог, коју је на дан 10. јануара т. год. извршио Светислав Р. порезник за наплату дужне порезе. У жалби је навео, да је ова продаја неуредна за то: што није било

довољно лицитаната и што свима, који су дошли, да лицитирају имање није дозвољено, да лицитирају.

За доказ овога позвао се на сведоке, па је молио суд, да ову продају, као неуредну, поништи.

Тужени Р. у одговору своме навео је, да су сви жалбени наводи неистинити, па је молио суд, да тужиоца одбије од тражења.

Првостепени суд одбио је тужилачку страну од тражења.

Разлози првостепеног суда за овакво решење ови су.

По размотрењу акта овога предмета суд је нашао:

Да је жалба жалбичева благовремено предата суду: јер се из протокола лицитације види, да је продаја била 10. јануара 1903 год. а из изложеног пријема на жалби под № 1301. види се, да је жалба предата суду 17. јануара 1903 год. — §. 502. грађ. суд. поступка. —

Што се тите жалбених навода, суд налази, да исти не стоје; јер се из протокола лицитације под № 325 види, да је било довољно лицитаната, а испиту сведока, на које се жалилац позвао, нема места за то, што би они имали да сведоче противно протоколу лицитације, који је по § § 187 и 188 грађ. суд. поступка пуноважна јавна исправа — §. 233 грађ. суд. поступка. —

Према томе, кад не стоји жалбени навод, жалилац се по §. 178. грађ. суд. поступка има одбити од тражења поништаја ове продаје. Тако је решио првостепени суд 18. марта 1903 год. под № 6867.

Но по жалби тужиоца, Касациони суд (III одељ.) поништио је 7. августа тек. год. № 4645 решење првостепеног суда из ових разлога:

»Кад се види из огласа и протокола лицитације, да је продаја имања одређена и вршена у судници, а тужилац је се у тужби својој позвао на сведоке: Стојана И., Досија И., Данила М., Вучка П. и Ђорђа З., који би имали, да утврде, да им приступ у судници није био дозвољен, да и они лицитирају имање, онда је суд погрешно, што није одредио рочиште и о овој околности испитао поменуте сведоке, па тек онда решење своје донео, — §. 166. грађ. пост. имајући на уму одредбу §. 479. грађ. пост. да се на јавној продаји може сваки надметати и да ли је ово могућно извести, кад се продаја врши у судници у којој није приступ био дозвољен, а не пред судницом?

Ова одлука казује и то, да се мимо сажетине списка о продаји (протокола лицитације) може сведоцима доказивати.

»Кад се види из протокола лицитације од 29. новембра 1900 год. под № 23926, да је продаја имања вршена у кафани белоутићској, и кад се је тужилац Ђураћ у својој тужби позвао на сведоке: Нешу, Василија и Јанка С., који би имали да посведоче, да је кафана ова била затворена, онда је суд погрешно, што није одредио рочиште, на коме би ово извидео, па по

том донео своју одлуку — §. 166 грађ. суд. пост. — имајући на уму одредбу §. 479. грађ. суд. пост., да се на јавној продаји може сваки надметати, и да ли је ово могућно извести, кад се продаја врши у кафани, а не пред кафаном?»

Примедбе Касац. суда од 8. августа 1903 год., № 4718.

*

Код овог одељка има две супротне одлуке Касационог суда, једна од 21. јануара 1887 год. № 142 по којој је узето да вреди продаја непокретног имања, коју је извршио полициски практикант, а други је од 11. августа 1881 год. № 2607 у којој је поништена јавна продаја, што ову није извршио полициски чиновник већ практикант.

Да је неуредна продаја ако се прими за надметача и презадужени, показује ова одлука.

»Суд је погрешно, што је у свом горњем решењу казао, да то, што је лицитант Живојин под стедиштем, није никакв услов за уништај продаје по §. 501. грађ. суд. пост., кад по §. 479. грађ. суд. пост. презадужени не може се надметати на јавној продаји, и кад је исти §. 479. увршћен међу остале у §. 501. грађ. суд. пост. побројане §§-е, који једну јавну продају неуредном чине.

»Па кад је дужник у својој тужби Бр. 3134, 1902 год. навео међу остале и горњи случај из §. 479. грађ. суд. пост. као услов за уништај продаје по §. 501. грађ. суд. пост., онда је суд требао да цени и овај услов па по том да своју одлуку донесе по §. 504. грађ. суд. поступка.»

Примедбе Касац. суда од 7. V. 903 г. № 2899.

*

Види одлуку код §. 481.

Неуредна је продаја ако надметач не положи кауцију, према овој одлуци Касационог суда.

Тригун П. тужио је Стевана Л. сред. писара и тражио: да се поништи продаја његовог имања као неуредна јер тужени није од лицитаната тражио да положи кауцију.

Првостепени суд уважио је тражење тужичево и поништио продају са истог разлога, јер је из акта продаје видео, да лицитанти нису полагали кауцију при лицитирању, чиме је потврђен пропис § 479. грађ. пост.

Ово решење одобрио је и Касациони суд 17. октобра 1902 год. № 7833.

*

У овом смислу донесена је и одлука од 14. марта 1903. № 1290.

И ако је у условима продаје предвиђено, да се кауција полаже у злату, — неуредна је продаја, кад је одбијен надметач, са кауцијом у сребру, према овој одлуци.

Тужилачка страна тражила је, да се продаја њеног имања, као неуредна поништи; јер је извршилац продаје одбио од

лицитације једног лицитанта, који је — ма да је у условима продаје било означено, да се кауција има положити у злату — кауцију полагао у сребру.

По овоме тражењу првостепени суд 20 новембра 1898. год. Бр. 23104. оснажио је продају, а тужбу одбацио.

Услед жалбе тужилачке стране Касац. суд примедбама свога II одељења од 29. децембра исте год. Бр. 10515. поништио је горње решење са ових разлога:

„Кад у §. 479. грађ. пост. не стоји, да се при лицитацијама кауција мора полагати у злату; већ у динарима, онда је суд погрешно, што је ограничио број лицитаната одбијајући од лицитације С. Н. који је кауцију према горњем пропису законском полагао у динарима у толико више, што и процена продатог имања гласи у динарима.“

Према овим примедбама првостепени суд је ову продају као неуредну поништио.

Да интабулисани поверилац не мора да полаже кауцију, утврђено је овом одлуком Касационог суда.

„Кад је тужитељица у тужби Бр. 32058. 1902 год. између осталог навела као услов за уништај продаје и то: што јој извршилац исте, тужени П., као правом интабулисаром повериоцу, на продатом имању није дозволио, да лицитира без кауције, и кад је суд нашао, да је тај услов за уништај спорне продаје неуместан; онда је требао по §. 304. тач. 2. и §. 306. и §. 503. грађ. суд. поступка, да у решењу каже, на ком законском пропису заснива то своје налажење, кад у §. 479. грађ. суд. пост. стоји, да се интабуланти ослобођавају давања кауције?“

Овакве је примедбе дао Касациони суд (III одељења) 1. VIII. 903 год. № 4380 једном од првостепених судова, по тужби Ивана Ж. и овога жене Митре, противу Светолика П. полиц. писара, за поништај продаје.

Како има да се разуме оно наређење из четвртог одељка овог §-а, „и то ако и у колико њихове тражбине са интересом, по одбитку предходних пречих тражбина, не прелазе процену дотичног имања у време продаје“ казује нам ова одлука.

Круна и Антоније И., тужили су Николу Н., среског писара и тражили су, да се поништи продаја имања Светозара Х., коју је извршио тужени, јер их није примио за лицитанте без положене кауције и ако су први интабуланти са тражбом од 3000 дин. а процена имања износи 1000 дин.

Тужени је признао тужиоце за прве интабуланте али је опет тражио да се одбију од тражења јер према §. 479 грађан. суд. поступка само се они интабулисани повериоци ослобођавају од полагања кауције, чије тражбине не прелазе процену имања у време продаје.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења са ових разлога.

„Жалиочева интабулација стоји на првом месту продатог имања за 3000 дин. а продато добро процењено је 1000 дин.

Кад ово стоји и кад се интабуланти по §. 479. грађ. пост. (Зборник 34 стр. 149.) од давања кауције ослобођавају само у том случају ако и у колико њихове тражбине са интересом по одбитку предходних пречих тражбина, не прелазе процену дотичног имања у време продаје, а овди такав случај није, јер интабулисана тражбина жалиочева прелазе у два пута процењену вредност продатог имања, те по томе жалиоци су били дужни по захтеву извршне власти положити кауцију, а кад ово нису учинили, онда им је жалба не умесна.

По жалби тужилачке стране Касациони суд поништио је 2. јуна 1887 под № 2132 у свом III-ем одељењу решење првостепеног суда са ових опет разлога.

„Кад се из акта овога дела и решења тога суда од 5. јануара тек. год., № 86. И№ 2. (види прилог № 870) види, да је поверитељка Круна своје право примања од дужника Светозара обезбедила стављеном прибелешком на имање Светозарево и тим задобила право наплате из прибележеног имања по §. 312. грађ. зак., суд тај није могао према допуњеном §. 479. грађ. пост. од 19. јануара 1879 год. да жалитељицу одбија од траженог поништаја продаје дужниковог имања, пошто је она у овом делу поверилац интабулисани, а никаквих других пречих тражбина и нема, због чега није дужна била ни да полаже никакву кауцију при лицитирању дужниковог имања.“

У ком случају и не интабулисани повериоци, али за чији је рачун имање узето у попис, не морају давати кауцију, казује нам ова одлука.

„По последњем одељку §. 479. грађ. суд. пост., од давања кауције ослобођавају се само интабуланти и неинтабулисани повериоци, за чији је рачун непокретно имање узето у попис, и то ако и у колико њихове тражбине са интересом, по одбитку предходних пречих тражбина, не прелазе процену дотичног имања у време продаје.“

„Према овом законском пропису, суд је у смислу §§. 164 и 166. грађ. суд. поступка, требао да извиди: да ли тражбина малолетне деце Милоша С., по одбитку предходних тражбина, улази у процењену вредност продатог имања или не, па тек по томе према извиђеном стању ствари, да своју одлуку о уредности спорне продаје донесе.“

„Па како је суд и без овог претходног извиђаја своју горњу одлуку донео, то Касациони суд исту на основу §. 325 грађ. суд. поступка ништи, и препоручује суду, да по овим примедбама и закону даље поступи имајући на уму, приликом доношења нове одлуке прописа §§ 98 и 305. тач. 9. грађ. суд. пост. односно тражених трошкова, о којима суд у горњем решењу није ништа казао.“

Примедбе Касац. суда 15. X. 02 год. № 7799.

*

Види одлуку № 9050. код §. 484.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ОДЛУКЕ ОПШТИХ СЕДНИЦА ДРЖАВНОГ САВЕТА

Чиновници, који се са расположења поставе за активне чиновнике и том приликом буду из места њиховог дотадањег службовања премештени у неке друго место, немају права на накнаду селидбених трошкова.

Спиридон Н. судија неготин. првост. суда, молио је Министра Правде, да му се по приложеном рачуну исплати 183.15 дин., на име накнаде селидбеног трошка, пошто је указом постављен за судију неготинског првост. суда, као благајник окр. смедеревског на расположењу.

Министар Правде својим решењем од 20 јуна 1903. год. № 8907, одбио је молитеља Спиридона од његовог тражења као неумесног, наводећи у томе решењу као разлог ово:

„Према чл. 14. закона о дневници, подвозини и селидбини државних чиновника и служитеља, накнада селидбених трошкова припада чиновнику, када је већ постављен, па буде премештен из једног места у друго, по потреби државне службе.

Молилац г. Спиридон није као већ постављени чиновник премештен по потреби државне службе из једног места у друго; него је као благајник округа смедеревског на расположењу, дакле ван дејствителне службе, и по избору постављен за судију првостепеног неготин. суда. Према томе он нема право на накнаду коју тражи.“

У жалби изјављеној Државном Савету противу министровог решења, жалитељ је између осталог навео: да је, по изричном и врло јасном тексту чл. 17. зак. о дневници, подвозини и селидбини државних чиновника и служитеља, његово право несумњиво и ван сваког спора; као и да ништа не мења ствар, што је он на садањи положај дошао избором, пошто о овоме разлогу нема помена ни у закону о селидбини, ни у закону о чиновницима грађанског реда, па ни у закону о судијама.

По разматрању овога предмета и оцени жалбених навода, Државни Савет, решењем својим од 6. априла 1904. год. № 2554, одобрио је министрово решење као на закону основано.

У свим питањима, која се односе на санитарске мере у интересу народног здравља, Министру Унутрашњих Дела, као врховној надзорној санитарској власти, остављено је, да поступи, оцени и реши ствар.

I.

Решењем начелства округа крушевачког, од 28. фебруара тек. год. ПБр. 428, одобрено је Драгућину Н. из Крушевца, да може на имању Милутина Н. онд. подићи зграду за проститутску радњу.

Противу тога решења изјавио је жалбу Министру Унутрашњих Дела, Илија Н. онд. трг. са још шеснајест грађана, тражећи, да се не дозволи подизање ове зграде за проститутску радњу, стога, што је изабрато место за подизање исте најживље и најугледније у вароши; што је до самога друма Крушевац — Ђунис; вапаришта; кошиског поља на коме се војска вежба; а сем тога у непосредној је близини механа, грађанских кућа и окружне болнице; а није много удаљено од нове цркве, касарне, па и самог села Бивоља.

Министар Унутрашњих Дела, пошто је прибавио потребан извештај нашао је: да не стоје наводи жалитељеви; а да је с обзиром на народно здравље указана потреба, да се на основу правила о регулисању проституције дозволи подизање проститутске зграде на месту за то одређеном, стога је решењем својим од 1. априла тек. године, одобрио решење начелства.

У жалби изјављеној Државном Савету противу министровог решења, жалитељ је навео: да су се поред њега још 53 грађана из Крушевца жалили и протествовала противу отварања проститутске радње на месту, које је за то одређено; а сем тога и уверењем суда и одбора општинског, које је поднео у жалби министру, доказао је, да је незгодно место на коме је начелство дозволило подизање проститутске радње. С обзиром на ове околности, а у интересу морала, молио је за задовољење.

Налазећи, да се предмет жалитељеве жалбе не тиче административног спора у см. т. 2. чл. 48. савет. пословника, већ питања, за које је остављено Министру Унутр. Дела, као врховној надзорној санитетској власти по чл. 1. у вези чл. 23. закона о уређењу санитетске струке и чувању народног здравља, како ће да поступи, оцени и реши ствар, — Државни Савет, решењем својим од 13. августа тек. год. № 5985, а на основу чл. 25. савет. пословника одбацио је жалбу као ненадлежној власти поднесу.

II.

Начелник среза трстеничког решењем својим од 26. марта 1901 год. № 4801, наредио је Миленку Н. из Врњаца, да у року од десет дана, према комисијском извешћу, нареди Министра Унутр. Дела од 12. фебруара 1901 год. СМ 1183, на основу правила о одржању реда на минералним водама од 19. маја 1888. год. СМ 3073 и §. 329. т. 19. послед. става крив. зак., — поруши своје зграде — станове, рушевину, да спали, па пепео са песком избаци ван реона бањског, што ако не учини, да ће власт среска то извршити јавном лицитацијом о трошку његовом.

Ово решење одобри начелство округа крушевачког и Министар Унутр. Дела.

Противу решења Министра Унутр. Дела, Миленко се обрати Државном Савету, наводећи у својој жалби, да решење министрово не одговара закону из ових разлога:

а) што је овде погрешно примењен §. 329. т. 19. крив. зак., који се пропис односи само на зграде у варошима и по коме пропису није му по нахођењу стручњака наређено, да своју зграду оправи и у ред доведе, па тек ако то не учини, да му се иста има порушити;

б) што нема законског прописа, по коме би се постојеће зграде по бањама могле рушити и новим планским замењивати; и

в) што у правилима о одржању реда на минералним водама нема прописано, да се руше приватне зграде, а нарочито оне које су преко 500 м. далеко од воде, као што је овде случај.

Стога је тражио, да се решење министрово поништи.

Узимајући у разматрање овај предмет Државни Савет је нашао: „да се одлука начелника среза трстеничког од 26. марта 1901. год. № 4801. погрешно позива на пропис тач. 19. §. 329. крив. закона, — по коме власт може наредити, да се трошне зграде утврде или поруше, противу чега сопственик може тражити код суда, да се зграда од другх вештака, које суд одреди, прегледа и одлука донесе.

Тај случај није овде, него је одлука заснована на извешћу комисије и наредби Министра Унутр. Дела од 12. марта 1901. године СМ 1183, — на основу тач. 8 правила о одржању реда на минералним водама од 19. маја 1888 год. СМ 3073 (Санитет. Збор. књ. 2. св. 3. стр. 250), — која су донета на основу т. 8. чл. 29. зак. о уређењу санитет. струке и чувању народног здравља од 30. марта 1881 год. (прецлишени збор. стр. 419), а по којима се може наредити, да се приватни станови у реону бањском намењени за давање под закуп посетиоцима бање, које би комисија влашћу одређена нашла за шткодљиве, — могу по чл. 33. зак. о уређењу санитет. струке и чувању народног здравља, — затворити, ако се у року, који власт одреди, не преправе и не удесе, да не буду шткодљиви за здравље.

Према овоме, кад се одлука полицијске власти и министровог решења, односе на санитетске мере у интересу народног здравља, које су засноване на оцени, која по закону припада управној власти, — ту овде и нема административног спора по т. 2. чл. 48. савет. пословника, за који би био надлежан Државни Савет.“

Стога је Државни Савет решењем својим од 22. марта 1904. год. № 2349, а на основу чл. 25. савет. пословника, — одбацио жалбу Миленкову, као ненадлежној власти поднесу.

ПРЕСТУПНОСТ У ВЕЗИ СА ПРИВРЕДНИМ И СОЦИЈАЛНИМ ПОЛОЖАЈЕМ

Ко са какве више тачке посматра какав предео, лакше ће видети велике потезе којима су распоређени брегови и долине, него онај који се налази у долини одакле се нема далеког погледа. Тако и преглед многих година јасније показује висине и дубине социјалног живота, и боље открива њихове узроке, него што то допушта посматрање појединих година.

Последњих осамнајест година немачке криминалности нарочито су због тога згодне за покушај једне такве прегледне анализе, што је Немачка остала поштеђена од преврата који засецају врло дубоко, и што су те године биле године великог привредног и културног полета. И поред свега тога број осуђених трајно је растао. Ново створени закони само су мало за то криви. Главне промене показују управо они преступи који због тога што често бивају, владају целом том сликом.

При прегледу најважнијих преступа, чије смо бројеве изнели овде у табели првој, падају нам у очи четири различна типа честоће учина преступа. Неки преступи бивају скоро са свим подједнако често такви су: лажне оптужбе, родоос-

крвљење, противприродна полност, убијање из немара, пљачка и изнуђавање, противправно лишавање слободе. Други преступи као кајишарство, кривоклетство, повреда дужности одбране, преступи у званичкој служби — опадају; они су својом реткошћу још утешни, нарочито према мрачној слици коју показује трећа група. Осим мало преступа, који су управљени на коришћење туђим имањем (превара и фалсификовање докумената), она се састоји из преступа из суровости: ослобађавање затворених, насиље над чиновницима и претња њима, повреда домаћег мира, нечистоћа полна, проста и опасна телесне повреда, увреда и оштета ствари. Сви ти преступи расту из године у годину, а у неколико у тако брзом темпу, да се доиста морамо бојати.

У четврту групу преступа рачуна најзад оне који показују врло живо колебање честоће. Узроци су тога врло разноврсни.

Запети политички односи пењу за време казне због *увреде Величанства*; нарочито је позната година атентата 1878, у којој се број оптужаба због увреде Величанства умножио за тринаест пута. Извесно не за то што је наклоност ка потврди нагло тако баснословно порасла, него за то што „криминална раздражљивост публике,“ као што Сајферт назива ту прекомерну осетљивост — а може се слободно додати и осетљивост судова у тавним временима политичког узбуђења — чини да се иза сваке примедбе тражи опасност за државу.

Какав утицај сасвим спољне околности могу у извесним приликама вршити на криминалност доказао је Сајферт на примеру *палевина из немара*. У годинама 1892—1899 на сваких 100.000 кажњених 1,5 до 2,1 лица било је осуђено због тога преступа. Изузетак од тога чине само обе године 1892 и 1893 са 3,3 и 3,2 осуђених Сајферт је могао сад из објављивања краљ. пруског метеоролошког института утврдити, да су се обе те године скоро свуда одликовале необичном сушом. Због тога је наравно и морала расти опасност од палевина из непажљивости.

Важније него сви ти односно ретки преступи, јесу осуде због крађе. Њихова су колебања због тога још значајнија, што честоћа тога преступа има супарника још само у опасној телесној повреди какав значај имају разлике појединих година види се отуда, што највиша тачка година 1892 надмаша најмању — 1888 годину за 28.409 осуда због крађе. За четири године немогућно је да скоро 30.000 људи могу толико изгубити своје пристојно расположење, да се без важних спољних узрока окрену преступу; а скоро још више пада у очи нагло обраћање на оптуженичку крупу због крађе 14757 лица мање. Откуда сад долазе та колебања?

Крађа је присвајање туђе својине, које из кога било узрока дражи каква побуда. Онај коме његове материјалне прилике допуштају задовољавање сваке жеље, једва ће кад год подлећи искушењу да се полакоми на туђу својину. А то ће бити

Растење преступа у Немачкој

На сваких 100.000 лица грађанских осуђених долазило је:

осуђених због	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
Насиља над не- весним и децом	9,0	8,6	8,6	8,9	9,8	9,5	9,1	9,3	9,4	9,5	9,8	10	12	12	12	11	12	12
Просте телесне повреде	52	54	59	58	59	58	55	58	62	64	65	69	71	74	74	71	70	69
Опасне телесне повреде	121	128	150	159	165	170	165	168	177	178	187	205	216	221	231	232	239	245
Отпора државној власти	41	40	42	42	44	45	40	41	42	42	44	47	50	49	50	49	47	50
Увреде	123	125	133	126	130	133	128	128	132	129	132	142	147	146	147	145	147	143
Нарушавања до- маћег мира . . .	44	42	48	46	49	48	44	48	50	49	51	51	54	55	56	58	58	58
Оштете ствари	36	35	39	40	39	40	37	38	40	40	42	45	47	45	48	47	48	49
Просте крађе . .	250	241	232	214	210	198	194	211	206	216	266	202	198	192	184	188	191	179
Поновљене про- сте крађе	38	38	37	35	35	33	30	33	32	33	36	34	33	32	32	32	33	31
Преваре и невер- ност	39	40	43	43	45	47	48	54	55	50	64	64	67	67	64	67	70	69
Увреде владоца и кнежева . . .	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,6	1,7	1,4	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,6	1,5	1,1	1,2	1,1
Кривоклетства .	3,2	2,7	2,9	2,9	2,5	2,6	2,4	2,2	2,2	2,3	2,2	2,4	2,2	2,5	2,1	2,1	2,1	1,8
Преступи у опште	1040	1034	1080	1062	1080	1081	1048	1087	1105	1124	1202	1212	1244	1249	1244	1240	1257	1236

са сиромасом који у временима невоље и скупоће трпи сваку оскудицу.

Начин живота немачких радника није никако као што треба, новац који се у крчмама потроши, свакојако би био боље употребљен кад би се оставио за средства за храну, за пространије станове са више ваздуха, или као уштеда за рђава времена. Али ми морамо са тим фактом рачунати, као и с тим да болести и несрећни случаји и најмарљивијега радника могу довести до просјачког штапа. Утврђено је да велики део становништва и у добрим временима са великом невољом само толико заслужи, да се може довољно заштити од глади и хладноће. Свако покушљање мора се због тога осетити у отежавању животних услова, које је у толико осетније што се радник и његови налазе ближе *минимуму егзистенције*. А претеће страшило глади и невоље може да потресе и утврђена начела.

Не оскудева у покушајима да се за то изнесе статистички доказ, тако је Мер, у своме делу *Законитост у друштвеном животу*, упоређивање између кретања преступа против својине и цене жита дошао до закључка: „У периоду од 1835 до 1861 год. у баварској области с ове стране Рајне, скоро сваки грош за који се цена жита попела на сваких 100.000 становника, изазвао је једну крађу више, док је с друге стране опадање цене жита за сваки грош при истом броју становника, сачувао је од једне крађе.“

Претпоставка тог упоређења јесте та да се *цене жита* могу узети у рачуну за оцену привредних односа једне одређене године. То се до сад увек узимало; тек у последње доба покушао је Хенрих Милер у свом делу *Испитивања кретања криминалности у њиховој вези са привредним односима* да докаже да је нестало народ-привредног значаја цене жита за постанак преступа. Место тога све се више истиче општи положај привредног живота

за стање криминалности. Без размишљања мора се допустити да у временима привредног полета наднице расту, и тиме се добију средства за набавку хране; ти већи приходи могу се одупрети и последицама поскупљивања хлеба, исто тако као што времена опадања и немања рада, морају у толико осетније последице вући за собом, што су више цене животних средстава.

С тога веома вреди пажње покушај Форнасарија ди Верчеа, (у његовом делу *La criminalità e le vivande economiche in Italia*) да узме обе те стране у обзир — стање индустрије и колебања средњих цена хране. Он је израчунао колико је било потребно радних часова сваке године при просечним надницама, да се заради одређена количина жита. Упоређивање тих бројева са бројем простих и квалификованих крађа изнео је јасан паралелизам за испитане године 1875—1885. То исто нашао је Курена, у свом делу *нова царинска тарифа и живот радника*, — и за године 1880—1888.

Али на жалост тим путем не може се увек ићи; ја сам се узалуд трудио да добијем за Немачку употребљиве бројеве. *Таблице надница* које су излазиле у централном листу за Немачку царевину, обухватају и сувише кратко време, и показују осим тога управо огромне месне разлике. Тиме се смањује њихова вредност употребе, осим ако се човек не ограничи на упоређење сасвим малих области, и тада би се опет јавно онај недостатак који ремети и који је у малој количини бројева.

Сумње које је изнео Милер против узимања у обзир цена средстава за храну као мерила народног благостања, могле би учинити да се даља посматрања те везе сматрају као сувишна. Кад би узајамни односи између привредног положаја и крађе били нејасни, то бисмо се морали одрећи даље дискусије тога питања. Али ћемо видети да то није случај. Али осим

тога мора се нарочито ударити гласом на то да је за буџет радников *цена хлеба* главна ствар.

Потрошња хлеба у круговима радничког становништва јесте ванредно велика. По плановима радничког вођења куће од Макса Маја, у његовом делу *„како радник живи“*, износи целокупни издатак за то неопходно средство за храну за годину више од шестог дела целог прихода. А цена хлеба не зависи од тога како ће испасти жетва, него од цене жита на берзи, као што је Хиршберг доказао. По томе свако растење цене жита мора најосетније погодити управо оно становништво које привредно ниско стоји.

(НАСТАВИЌЕ СЕ)

САХАЛИН

од В. М. Дорошевича

Преводи Љ. В. свршени правник

22

»Шта, — мислим се — да остане да живи, када је тако што видео? Какав ће му живот бити, када су, на његове очи, убили му матер? Ја и њега... жалост је било... Ту је у мени све закипело! — продужава Полуљахов, — тако узбуђен сам био, тако узбуђен, — да нисам за себе знао. Хтео сам их све потући. Изашао сам у средњу собицу, и потегао сикиру: „сад — рекох — да буде право, морам и вас да побијем. Да не остане сведока. Видите колико душа побих ни због чега. По нека се на томе и сврши: да не издајемо једно друго. Да не гине више свет ни због чега. Да чувамо једно друго, и да се не изговоримо.“ Погледах на Казаева: бељи од платна, а Пирошкова стоји, и тресе се као биљчица. Жао ми је беше, загрлих је. И отпочех љубити. Трептао је тада сваки дамар, чини ми се, у мени. Никад, изгледа нико није тако љубио!

Тај убица, са обагреним крвљу лицем, који грли саучесницу у стану, закреном труповима, — то би била грозна измишљотина кад не би била грозна истина.

— И љубио сам је тада, и жао ми је је било, жао...

— Но, а где је сада Пирошкова? — запитах Полуљахова?

— А враг је знао, где! Ту негде, на Сахалину!

— Она те не интересује?

— Ни мрве.

А Пирошкова из љубави к Полуљахову није хтела да оде никоме за сажитељку, и послата је била у крајна насеља, на глад и сиротињу.

Те су ноћи Полуљахов, Пирошкова и Казаев исчезли из Луганска. Они су живели са лажним пасошима. И полицији никад не би пошло за руком пронаћи убице, да се није умешао пасторак Арцимовићев.

Млади човек, који је себи поставио у задатак пронаћи убице матере и очуха, пропутовао је неколико јужних места, трагајући свуда. Преобучен, он се завлачио у разне јазбине, и ступао у везу са мрачним и проблематичним типовима.

И где — у једном ростовском ђумецу чује о некаквој суклати, који је банчио,

продавао скупоцене ствари, и пијан помињао Луганск.

И по казивању овог младог човека, полиција притвори ту бекрију.

То је био Казаев.

Казаев је био утучен, разбијен страшним убиством. Он је сањао о промени живота. Хтело му се да баца, напусти свој досадањи занат, и да постане полицијски агенат.

Тај сан, жеља да напусти свој занат и постане агенат — веома је честа код допова од заната.

Често их лове, на ту удицу.

— Ти си способан, ваљан, хитар момак, ти познајеш све те лупеже, — зато ће мо ми тебе узети за агента.

— Као риба — лудача! — с презривим осмејком говори Полуљахов — једну рибу на удицу ухватили, и друга на ту исту удицу иде.

— Како они верују?

— А шта човеку остаје, ако не верује? Залута човек у шуми, види да нема излаза. И ту човек верује свакоме кога сретне. Може бити тај хоће да га заведе у честу и убије, — а он иде за њим. Јер све је једно, излаза нема.

Изгубивши се у преступима, Казаев је поверовао да ће га помиловати и поставити за агента, издао је Полуљахова и Пирошкову, верујући тврдо, да ће их судије за убиство непременно повешати.

„Друг“ међу преступницима у слободи, као и међу онима који су у казамату, то је, како они воде „крупна реч.“ Издасти или убити друга, то је — највећи злочин који већ може бити.

— Ја сам на Сахалину виђао људе, који по неколико година чаме по засебним Њелијама, и с ужасом очекују дан „олакшања судбине“ дан превода у општу тамницу. Њих ће убити: они су у бегству убили друга.

— Па ви сте сви убијали?

— То је друга ствар. Ми смо друге. А он друга.

Издајство „друга“ — то је такав преступ, као и његово убиство. За то је смрт. И ево Полуљахова и Казаева мету заједно у један затвор.

— Но, Вања, шта ће мо да радимо ми сад с тобом? — питао га је Полуљахов. Казаев је ћутао.

— Само се сав тресао. Седимо — ћутимо. Ја њега гледам, — он у угао. Донели нам ручак — ни дохватио није. Ужину у шест донели, — ни пришао није. Дошла ноћ. Ја легао, лежим, не спавам. А он седи. Изморен, једва — једва се држи да не падне, а лећи да спава боји се. Заспаће убићу. Жао ми га је било гледати, туга ме обузела. Затворио сам очи, претварам се да спавам, и захрках. Ја никад у сну не хрчем, и не волим када други у сну хрчу, — одвратан ми је тада човек.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања.

I.

Суд општине р. главске, актом својим од 14. августа ове год. Бр. 1109, пита:

„Суд општине влаоцке, у срезу хомољском, актом својим од 31. јула ове год. известно је овај суд, да су П. П. Т. и А. Ђерка П. М. из ове општине рудно-главске, пресудом истога суда од 21. јула Бр. 567, кажњени са по 15 дана затвора, за дело из т. 6. и 8. §. 365. крив. закона, и да плате по 2 лив. таксе, па је тражио да их овај суд подвргне издржању затвора, и кад овај одлеже да и таксу наплати.

Како општински судови, за истутина дела по III части казног закона, имају права кажњавања до десет дана у смислу т. 6. чл. 94. закона о општинама, а овде је, међутим, изречена казна од 15 дана, то настаје питање: да ли је пресуда општине влаоцке законита, и да ли је овај суд сме извршити, *пошто је извршином постала*, и ако не сме шта би у овом случају имао да ради?”

II.

Суд општине орашачке, актом својим од 10. августа ове год. Бр. 1458, пита:

„Све полицијске власти, кад врше забране за рачун приватних, налажују дијурју за државну касу по 6 динара, а чиновници, међутим, за те и сличне послове имају сталан месечни додатак.

Овај се додатак даје на сваки начин зато, што се изласком ван места становања чине и одвојени трошкови.

Како и општински судови, по својој надлежности, врше забране преко својих кметова и општинских писара, који су такође изложени ванредним трошковима, јер је општина састављена из више села, која су удаљена од општинске суднице по неколико сати, где се много пута мора чак и ноћити, то настаје питање: припадали општинским писарима каква дијурна за ове изласке и од кога — општине, дужника, или повериоца?”

Моли се уредништво за потребно обавештење по овоме.”

III.

Суд општине бањанске, актом својим од 13. априла ове год. пита:

„По чл. 112. закона о општинама, свака општина преко 500 пунолетних грађана, мора имати свога нарочитог благајника, а у мањим општинама дужност благајника врши један кмет, кога одреди општински одбор.

Ова општина има свега 350 пунолетних грађана, и по поменутој законској одредби, одбор је одредио једнога од чланова суда да врши дужност благајника, али он се није хтео примити овога посла, јер је, вели, неук, већ је чак и на казну пристао, па био решен да и оставку да.

Тако ради и други па и трећи члан, који су били одређивани, а председнику се каса не може предати, јер је то противно и духу закона и познатом објашњењу Гл. Конгреле.

Стојећи, овако, пред овом незгодом, одбор општински узима нарочитога стручног благајника и одређује плату, па ту своју одлуку шаље на одобрење државној власти, али ова је по чл. 152. закона о општинама задржава од извршења, јер не одговара закону.

Доведен у безизлазан положај, општински суд пошље цело овај предмет начелству, молећи га за упут по овоме, или да оно пошље акта г. Министру на решење, али оно враћа акта, пошто вели, овакве одлуке не иду г. Ми-

нистру, не казујући, уједно, пута и начина, како ће се у овом случају радити.

Сад је ствар опет онде где је била први пут, на име: председник не може бити благајник по самом закону; кметови се те дужности не примају и готови су да даду оставке; а власт, опет, не да се узме благајник, а касом треба неко да рукује.

Моли се уредништво да изволи дати потребно упуство по овоме, како би општина изашла из ове незгоде.”

IV.

Суд општине доњо-рачанске, актом својим од 7. јула ове год. Бр. 1106, пита:

„Суд овај, пресудом својом од 3. марта ове год. Бр. 551, осудио је Ж. М. о.д., на 10 дана затвора за дело из т. 1. §. 375. крив. закона.

Пресуду ову одобрио је и Првостепени суд, решењем својим од 31. марта Бр. 13537.

Ова судска одлука саопштена је осуђеном 20. априла ове год.

После овога осуђени је тражио помиловање, поводом чега су послата акта Министарству, где су била све до 21. јуна, када су актом ПБр. 17417, враћена, и осуђени одбијен од помиловања.

Овај извештај Министарства саопштен је осуђеном 2. јула ове год.

Кад је приступљено извршењу пресуде, осуђени је изјавио: да је она застарела, те је, поводом тога, начелник срески, наредбом својом од 4. јула Бр. 12888, задржао извршење пресуде по III ставу §. 396, јер је вели, застарела.

Поводом овога моли се уредништво за обавештење:

да ли се извршност ове пресуде рачуна од 3. марта, као дана када је изречена, или од 31. марта као дана, када је исту суд одобрио, или од 20. априла кад је одлука судска саопштена осуђеном, или, на послетку, од 21. јуна када је Министарство вратило акта, одбијајући осуђеног од помиловања.

Ово је потребно суду да зна, јер начелник срески тражи акта натраг, како би према општинским часницима предузео мере за застарелост ове пресуде.

Овде суд напомиње: да раније пресуду није извршио због тога, што акта нису била код њега”.

— На ова питања одговарамо:

I.

Кад је познатим расписом г. Министра унутрашњих дела објашњено: да општински судови могу судити само оне кривце из III части кривичног закона, где је максимална казна највише 10 дана, па овакво гледиште заузели и Првостепени судови, онда ћемо и ми дати обавештење по овој ствари полазећи одатле, да је овакво гледиште тачно.

Узимајући дакле, да општински судови не могу судити кривце из оних §-а III части кривичног закона, где је казна већа од 10 дана затвора, ми одмах морамо да утврдимо, да је суд општине влаоцке био ненадаљан за суђење кривце из §. 365. крив. закона, јер је за кривце из ове законске одредбе максимална казна тридесет дана затвора.

Пресуде пак, донесене од апсолутно *ненадаљних* власти, као што се овде има узети, не представљају собом ништа и не смеју се ни извршивати, без обзира на то, што се осуђени нису користили правним средствима.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Да, овако исто, као што се не би смела извршити пресуда, којом би Духовни суд осудио кога на затвор, као апсолутно ненадлежан за суђење кривца, тако се и општински суд јавља као апсолутно ненадлежна власт за случајеве §. 365. кривич. закона, па се и његове пресуде не могу извршавати. Према томе, пресуду треба вратити суду општине влаоцке, са извештем, да се не може извршити, из разлога које смо напред изнели.

Осуђене, међутим, треба саветовати да одамах изјаве жалбу Првостепеном суду, па ће он уништити пресуду без обзира на рок, који за овакве случајеве и не постоји, и тако ће се изићи из једне незгоде, у коју се ушло свакако због нејасности законске. Ако суд ово не би учинио, онда би надзорна власт требала ову ствар да представи г. Министру унутр. дела, који би се користио правом, које му даје §. 10. устројства централне управе, и стао на пут извршењу ове пресуде.

А нејасност је законска очигледна, и ми о њој нећемо говорити само за то, што смо поставили правило, да о законским наређењима, о којима су изашла званична обавештења, у опште не износимо своје гледиште.

Међутим, да би се ова ствар извела на чисто, zgodно би било да се изиште објашњење Касационог суда у смислу §. 16. устројства Касационога Суда.

II.

Ни по једном закону општински писари немају право на дијурну, за вршење послова у кругу општине, па за то ову не могу ни наплаћивати.

Како су они, међутим, одиста изложени трошковима, при вршењу разних приватних и општинских послова ван места становања, то би одбори општински требали да уносе у буџете извесне суме за ово, докле се ово питање не би регулисало путем закона, о чему би удружење општинских писара требало да учини потребну преставку на надлежном месту.

III.

Кад општински кметови неће да приме касу и у опште благаяничке послове, а то су, међутим, дужни по закону да учине, онда их на то треба нагнати мерама, које предвиђа закон о општинама.

Ако би ово било везано чак и за њихово даље борављење на кметовским положајима, не треба се од тога плашити нити стати, јер ће на њихова места доћи други људи, који ће правилније схватати своје дужности према општини и држави.

IV.

О застарелости пресуда ми смо писали до сада неколико пута, а у бр. 3 и 4. нашега листа од прошле године, ми смо о овоме питању говорили до најмањих ситница, јављајући, уједно свима, да о томе нећемо више говорити.

Упућујемо суд, да нађе поменути примерак нашега листа и пажљиво прочита објашњење о овоме, па ће и сам доћи до закључка, да је пресуда о којој је реч у питању под V; застарела 31. јуна, докле је истекао рок од 3 месеца, рачунајући од 31. марта, као дана, када је Првостепени суд одобрио поменути пресуду.

Марко Мостић — Дорија, родом из Црне Горе, који је 1899 год., живео у селу Савинцу, среза јабланичког, округа врањског, решењем лесковачког првостепеног суда од 29 октобра исте год. Бр. 14003, стављен је под суд и у притвор за дело покушаја хотимичног убиства са предумишљајем. Окривљени Марко у бегству је, па с тога лесковачки суд актом од 17. овог м-ца Бр. 10201, моли све полицијске власти да за њим живо трагају, и у случају проналаска суду га стражарно спроведу. Окривљени има 22—23 год., стаса је средњег, смеђ, очију зеленкастих, УБр. 28449.

Стојмен Станковић, тежак из Гргуровца, среза јабланичког, округа врањског, решењем лесковачког првостепеног суда од 20 марта 1900 год. Бр. 4599, стављен је под суд и у притвор за дело оцеубиства с предумишљајем. Окривљени Стојмен у бегству је, па с тога лесковачки суд актом од 17. тек. м-ца № 10730, моли све полицијске власти да за њим живо трагају, и у случају проналаска суду га стражарно спроведу. Бегунац има 27—28 год., раста је средњег, сувољав, косе плаве, на једној руци има белегу од опекотине, а на једној ноzi од посекотине. УБр. 28450.

Стојан Стојановић, из Честобродице, који је био под истрагом и у притвору код начел. окр. ужичког, због крађе, 14. тек. м-ца побегао је са рада испред служитеља. Бегунац има 21 год., стаса је средњег, лица округлог, косе смеђе, у оделу је сукненом. За одбеглим крадљивцем наређује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом начелнику с позивом на Бр. 10008, или Управи града Београда с позивом на Бр. 28491.

Драгутин Костић, момак асурцијски, родом из Крушевца, стар 16—18 год., решењем првостепеног суда за град Београд од 14. тек. м-ца Бр. 21147, стављен је под поротни суд и у притвор због крађе. Драгутин је средњег раста, приномањаст, у црном оделу. Позивају се све полиц. и општин. власти, да овог крадљивца, који је у бегству, потраже и пронађеног спроведу поменутом суду, или Управи града Београда с позивом на Бр. 28684.

ТРАЖИ СЕ

Радомира Ковачевића, бив. лимарског шегрта, родом из Теочина, среза колубарског, који је 8. тек. м-ца побегао од свог мајстора Соломона Нафуси, лимара из Београда, пошто му је претходно украо пар црног одела, једну јегерову кошуљу и пар ципела, тражи квартал варошки актом Бр. 9689. Пронађеног, заједно са покрађом, треба спровести поменутом кварту, или Управи града Београда с позивом на Бр. 27004.

Милорада Радовића, столарског шегрта из Ваљева, кога је нестало 12. тек. м-ца, тражи начелство окр. ваљевског депешом Бр. 10006. Нестали Милорад има 18 год., високог је раста, глуп је и нем. Ко о њему буде ма шта сазнао моли се да то јави или начелству ваљевском,

или Управи града Београда с позивом на Бр. 29155.

Милана Јовановића, Циганина, званог: „Чембир,” окривљеног због крађе, тражи квартал палилулски Управе гр. Београда, актом Бр. 8435. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом кварту, или Управи града Београда с позивом на Бр. 25919.

Милана Живковића — „Марковљанина,” познатог коцкара, окривљеног због извесног дела, тражи начелник среза орашког, актом Бр. 11586. Милан има 26 год., средњег је

раста, косе, бркова и очију смеђих, чела ниска, јагодица и вилица развијених. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом ереском начелнику, или Управи града Београда, с позивом на Бр. 26894. У циљу што лакшег проналаска износимо му и слику.

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Михаило Трејкић, тежак и бив. осуђењик из Дубочке, среза млавског, није се у остављеном му року предао власти и с тога је решењем начелства округа пожаревачког од 23. тек. м-ца Бр. 13658 *оглашен за хајдука* у смислу чл. 3. закона о хватању и утамањивању хајдука. Михаило има 45 год., омален је, дежмекаст, бркова великих, густих и плавих, очију граорастих, плав је у опште. Ово се саопштава свима полицијским и општинским властима с тим, да је од данас свакоме слободно убити овог хајдука.